AVİM Yorum • No: 2025 / 78 • Eylül 2025

SOYKIRIM İDDİASININ TANITILMASINA PAŞİNYAN YENİ BİR BAKIŞ AÇISI GETİRİYOR

İlaha KHANTAMİROVA

-

Ermenistan Başbakanı Nikol Paşinyanın, son zamanlardaki açıklamalarında iktidarının ilk zamanlarının aksine Ermeni soykırımı söyleviyle ilgili farklı bir yaklaşım sergilediği bilinmektedir. Son yıllarda yeni ticari yollar, stratejik hedefler, iyi komşuluk ilişkileri adına atılan adımlar çerçevesinde Paşinyanın soykırım iddiasına ilişkin açıklamaları da değişim göstermektedir. Ermenistanın yıllardır sürdürdüğü politikanın aksine Paşinyan yeni yaklaşımı ile, komşu devletlerle barış ve refah içeren ilişkiler kurmayı amaçlamış olsa da, Ermenistanda muhalefetin ve Diasporanın radikal-militan kesiminin tepkisine neden olmuştur.

Paşinyan, 24 Ocak 2025 tarihinde Zürihte, İsviçre Ermeni toplumu temsilcileriyle yaptığı toplantı esnasında, soykırımın neden ortaya çıktığını, o sırada neler olduğunu anlamaları gerektiğini, neden 1939 yılında Ermeni soykırımı gündem olmadığı halde, 1950 yılında böyle bir gündem oluştuğunu belirterek sorgulayıcı ifadeler kullanmıştır. Paşinyanın söz konusu açıklamaları Kilisenin de dahil olduğu muhalif çevrelerde ve Diasporada büyük yankı uyandırmıştır. Yine bir açıklamasında, 1915 Olaylarından bahsederken soykırım yerine Meds Yeghern (Büyük Felaket) ve kırım kelimelerini kullanması, Paşinyanın meseleye değişen yaklaşımının göstergesi olmuştur.

Bu çerçevede, geçtiğimiz hafta İsrail Başbakanı Netanyahunun Ermeni soykırımını tanıdığı yönünde yaptığı açıklamaya tepki gösteren Paşinyan, açıklamanın Ermenistan veya halkının çıkarlarıyla bir ilgisi olmadığını, jeopolitik bir piyon haline gelmek istemediklerini ve devletin çıkarlarına odaklanmaları gerektiğini belirterek yanıt vermiştir[1].

Paşinyan iktidarının ilk yıllarında günümüzden farklı bir duruş sergilemiş ve soykırımı destekleyen açıklamalarda bulunmuştur. 8 Mayıs 2018de parlamentoda yaptığı bir konuşma esnasında, 1915 Olaylarını bütün dünyaya tanıtacağı yönünde vaatlerde bulunmuştur[2]. Paşinyan ilerleyen süreçte de benzer açıklamalar yapmış, Birinci Dünya Savaşının sona ermesinin yüzüncü yılı anısına düzenlenen Paris Barış Panelindeki konuşmasında da önceki ifadelerine yakın beyanatlar vermiştir[3].

Zaman içinde Paşinyan, Ermenistan yönetimi, Diaspora ve Ermenistandaki muhafazakâr kesimin desteğiyle yürütülen bu politikanın Ermenistan devleti ve halkına güvenlik, refah ve barış getirmediği kanaatine varmış ve Ermenistanın stratejik ve ekonomik olarak

gelişmesi kapsamında soykırım söylemini gündeme getirmenin ülkenin çıkarlarına hiçbir faydası olmadığını anlamıştır.

Türkiye-Ermenistan ilişkileri normalleşme süreci kapsamında da Paşinyan, Türkiye ile olan siyasi ve ekonomik ilişkilerin düzenlenmesine yönelik bir politika yürütmüş ve bu politika kapsamında, soykırım iddialarının bir fayda sağlamayacağının, bilakis ilişkilerini normalleştirme yönünde çalıştığı Türkiye karşıtlığını körüklediğinin farkındalığına varmıştır.

Soykırım, 1948 Soykırımın Önlenmesi ve Cezalandırılmasına Dair Sözleşmenin 2. maddesinde unsurlarıyla beraber tanımlanmış ve hukukun terminolojisine girmiş bir suçtur. 1915 sevk ve iskanını soykırım olarak tanımlayan herhangi bir uluslararası mahkeme kararı bulunmamaktadır.

Türkiye bu konuda kendisine yöneltilen iddialara ve haksız suçlamalara kararlılıkla karşı çıkmıştır. Uluslararası mahkemeler de (Avrupa Adalet Divanı, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Mahkemesi) bazı ülkelerin parlamentolarında kabul edilen kararların siyasi olduğunu ve bağlayıcılığı bulunmadığını tescil etmiştir.

Sonuç olarak, Ermenistanın bugünkü yönetimi, Ermeni Diasporasının yıllardır soykırım iddialarını kabul ettirme çabalarının başarılı olmadığının, Türkiyenin bu süreçte bir zarara uğramadığını, Ermenistan devletinin ve halkının bir asır önce cereyan eden tarihi gerçeği saptırılmış bir olay üzerinden hiçbir fayda sağlamayacağının farkındalığı ile yeni bir yaklaşım sergilemektedir. Her ne kadar Paşinyanın politikaları zaman zaman değişikliğe uğrasa da Türkiye-Ermenistan ilişkilerinin normalleşmesi yönünde çalışılan günümüz koşullarında bölgenin barış ve istikrarı adına, asılsız söylemlere dayanan politikaların yerini daha gerçekçi ve barışçıl söylemlere bırakması elzemdir.

[1] Armenia Has Not Gained Any Dividends from International Recognition of Armenian Genocide, Pashinyan Says, 1 Eylül 2025, https://asbarez.com/armenia-has-not-gained-any-dividends-from-international-recognition-of-armenian-genocide-pashinyan-says/

[2] Список обещаний Никола Пашиняна, 1 Eylül 2025, https://armeniangc.com/2024/05/nikol-pashinyans-list-of-promises

[3] Nikol Paşinyanın Birinci Dünya Savaşının Sona Ermesi Etkinliğinde Yaptığı Konuşma 1915 Olayları İle İlgili Niyetlerini Ortaya Koymaktadır, 1 Eylül 2025, https://avim.org.tr/tr/Analiz/NIKOL-PASINYAN-IN-BIRINCI-DUNYA-SAVASININ-SONA-ERMESI-ETKINLIGINDE-YAPTIGI-KONUSMA-1915-OLAYLARI-ILE-ILGILI-NIYETLERINI-ORTAYA-KOYMAKTADIR

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: KHANTAMİROVA, İlaha. 2026. "SOYKIRIM İDDİASININ TANITILMASINA PAŞİNYAN YENİ BİR BAKIŞ AÇISI GETİRİYOR." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2025 / 78. Eylül 02. Erişim Kasım 22, 2026. https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/SOYKIRIM-IDDIASININ-TANITILMASINA-PASINYAN-YENI-BIR-BAKIS-ACISI-GETIRIYOR

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE
Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax**: +90 (312) 438 50 26
@avimorgtr
https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi
E-Posta: info@avim.org.tr
http://avim.org.tr

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır